

людей, за території, за право бути собою, самостійно вирішувати, як жити і яке майбутнє творити.

Ми прагнемо такого ж мирного сусідства з невеликими національними і демократичними країнами на сході, яке вже маємо на заході. Тільки тоді Україна і вся Європа почуватимуться в безпеці.

Сильна та вільна українська держава, активне й відповідальне громадянське суспільство та потужні збройні сили – це те, що гарантує всім українцям гідне майбутнє. Українська громада об'єднала зусилля для подальшої розбудови держави, розвитку громадянського суспільства та консолідації нації, відстоювання територіальної цілісності держави [1].

Всупереч усім економічним, політичним труднощам, попри життя у постійній небезпеці через дії росії, незалежність України підтримує переважна більшість громадян країни. Покоління, які народилися та вирости протягом понад 30 років існування незалежної держави України, найбільше цінують свободу і волю. Путін та його команда не розуміють, що в Україні з'явилися покоління Незалежності, які не знають бар'єрів советського часу, не вірять советським ідолам, а повертають Україну додому, в Європу [2].

Література

1. Український інститут національної пам'яті / А. Дробович та ін. URL: <https://uinp.gov.ua/informaciyi-materialy/viyskovym/informaciyi-materialy-do-dnya-nezalezhnosti-ukrayiny>.

2. Штогрін І. Події, які сформували і зміцнюють незалежність України. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/podii-shcho-formuyut-nezalezhnist/31405953.html>.

УДК 340.1(043.2)

Білявська В.Є., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Череватюк В.Б., к.і.н., доцент

ПРАВОВА ДОКТРИНА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПРАВОТВОРЧИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ

Правова доктрина – це зумовлена духовним і інтелектуальним розвитком, станом моральності та політико-правовою культурою суспільства цілісна і гармонічна система принципів, поглядів, уявлень, ідей, концепцій і модельних норм щодо права і його розвитку, які виступають теоретичним стрижнем та концептуальною основою.

С.І. Максимов зауважує, що правова доктрина – феномен, що

максимально ефективно поєднує наукові розробки з практикою створення й застосування права, враховуючи при цьому як контекст правової культури, так і вплив основних чинників розвитку суспільства [1, с. 43].

І.В. Семеніхін визначає правову доктрину, як зумовлену характером політико-правової культури суспільства система ідей та наукових поглядів на право, актуальні напрями розвитку правової системи, що визнаються юридичною спільнотою і є концептуальним підґрунтям нормотворчої, правозастосовної і правотлумачної діяльності [2, с. 6].

Правова доктрина створюється в результаті проведення фундаментальних наукових досліджень, що пов'язані з глибоким і всебічним аналізом сутності державно-правових явищ і процесів, з'ясуванням закономірностей їх виникнення й розвитку.

Правова доктрина є важливим елементом в процесі формування законодавства. Вона визначає теоретичні та наукові підходи до розуміння правової системи, законодавства та його застосування в наш час. Із загостренням глобальних проблемам, таких, як війна в Україні, криза в економіці, міграційні процеси, тероризм, екологічні катастрофи, підвищується роль правової доктрини у розробці ефективного законодавства.

Зміни у правовій системі, які наразі відбуваються в Україні, вимагають оновлення законодавства, яке у свою чергу, має необхідність у доктринальному забезпеченні та в нових концептуальних підходах до реформування всіх структурних елементів правої системи. Після набуття Україною статусу кандидата в ЄС, актуалізувалося також питання подальшої інтеграції України до ЄС. Наразі Україна має потребу в доктринальному збагаченні всього правового масиву. Правова доктрина відіграє важливу роль у процесі імплементації нормативно-правових актів ЄС у національне законодавство України, як процесу перенесення та втілення відповідних правових норм із європейського законодавства до національного за допомогою правових механізмів та способів. До речі науковці так і не дійшли єдиного рішення щодо виокремлення найвдалішого способу імплементації [3, с. 83].

Повномасштабне вторгнення в нашу країну викликало багато питань, які потребують обґрунтування з точки зору з правової доктрини. Це, насамперед, конституційно-правові гарантії забезпечення та захисту прав і свобод людини і громадянина в умовах воєнного стану, у тому числі і врахування допустимих обмежень політичних і громадських прав і свобод, вирішення гуманітарних питань та соціальних механізмів та підтримати українських громадян, які постраждали від російської агресії. Суд Організації Об'єднаних Націй зобов'язав росію негайно припинити вторгнення в Україну, але це не зупинило агресію і РФ продовжила здійснювати воєнні злочини на території нашої держави [4].

Можна погодитись з С. Іскра, що правова доктрина є однією з найбільш складних для розуміння, багатоскладових та малодосліджених юридичних категорій [5, с. 180]. Законодавці найчастіше використовують цей феномен у процесі впровадження юридичної термінології та розробки прийомів і методів правового регулювання, становлення правових принципів. Крім того, роль правової доктрини можна охарактеризувати через її функції, напрямки її впливу на правотворчу, правозастосовну та право тлумачну практику [6, с. 239].

Під правовою доктриною також можна розуміти сукупність ідей та принципів, що знаходяться у нерозривному взаємозв'язку з юридичною наукою, законодавством і практикою та визначають основоположні засади розвитку правової системи. Правова доктрина може і повинна знаходити відображення в об'єктивній реальності, а саме використовуватись у правотворчому процесі [7, с. 33].

Отже, в сучасних умовах розвиток та правове регулювання потребує звернення до джерел прав незаконодавчого походження, як правова доктрина, що сприяє ефективному регулюванню правовідносин, механізму захисту порушених прав та інтересів в умовах воєнного стану, яка створює передумови для розвитку нашої держави, що є ефективною для практичного застосування в законодавстві.

Література

1. Максимов С.І. Правова доктрина: філософсько-правовий підхід. *Право України*. 2013. № 9. С. 43–54.
2. Семеніхін І.В. Правова доктрина: загальнотеоретичний аналіз / наук. ред. О.В. Петришин. Харків: Юрайт, 2012. 88 с.
3. Сьох К.Я., Гультай М.М. Імплементация нормативно-правових актів Європейського Союзу у національне законодавство України. *Юридичний науковий електронний журнал* 2022. № 6. С. 82-84. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-6/18>
4. Заява Комітету з питань правової політики щодо фактів геноциду українського народу. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/221294.html> (дата звернення: 07.04.2023).
5. Іскра С. Визначення правової доктрини у її співвідношенні з юридичною наукою. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 11. С. 177-180.
6. Тарахонич Т.І. Сутнісна характеристика правової доктрини. *Альманах права*. 2020. № 11. С. 239–245.
7. Клещенко Н.О. Роль правової доктрини на формування національного законодавства: реалії сьогодення. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 6. С. 31-33. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-6/5>